

De beëdigde priesters werden gedwongen de mis op de 'decadi' op te dragen. Ze werden voortdurend bespioneerd, regelmatig gesanctioneerd of aangehouden. Echte volgelingen kregen persoonlijk felicitaties van de overheid.

Bisschoppen en pastoors werden staatsambtenaren en aldus ook door de overheid bezoldigd. Deze maatregel ging gepaard in 1795 met de afschaffing van de tienden, tot dan de belangrijkste bron van inkomen voor de geestelijken. Tot 1805 werd echter slechts één werkelijke pastoor per gerechtelijk kanton bezoldigd. De 'desservants' van de talrijke succursale kerken of bijkerken, zoals Brustem er eentje was, waren voor hun inkomsten aangewezen op de gemeenten en vooral op de gelovigen. Orden van geestelijken, die niet dienden voor onderwijs of ziekenverzorging, en dus niet nuttig waren voor de maatschappij, werden opgeheven.

Pastoor Christophorus Stahl (01) en zijn kapelaan Bartholomeus Schoonaerts (02), die geweigerd hadden de eed af te leggen, waren sedert 1797 noodgedwongen ondergedoken in een huis van de Dorpsstraat, toen 'Dorpsesteenweg' genaamd. Het huis stond te-genover de straat waar de pastorie lag en naast de steeg naar de kapel. Het kan nu gesitueerd worden als Brustem-Dorp 80. Elke avond begaf de pastoor zich door enkele moestuinen naar een hoeve op het Dorpsplein, nu Brustem-Dorp nr.96, waar de mis werd opgedragen. Daar werden 's nachts, in het geheim, borelingen in een rieten marktkorf ten doop gebracht. Het woonhuis van de ondertussen verbouwde hoeve, bleef grotendeels bewaard en de traditie wijst nog precies het vertrek aan waar de heilige handelingen plaatsgrepen: achter de twee vensters, links van de voordeur.

Herman-Joseph Biermans, °1747-+1824, kapelaan in 1795 te Kortembos werd in de 'Beloken Tijd' door de Fransen gevangengenomen en weggeleid naar Valenciennes. Hij keerde terug op 14 maart 1800.

Sedert 1791 was Jacobus Leemans (03) de Brustemse koster in opvolging van zijn vader Jan. Hij was in 1798 de voorbidder van het rozenkransgebed, dat toen de misviering verving. Dit gebeurde soms 's morgens en 's avonds op het kerkhof, terwijl enkele mannen op wacht stonden om bij het minste onraad de voorbidder te waarschuwen.

Zelfs de verering van Bertilia werd verdergezet. Maar op Drie-vuldigheidszondag, 03 juni 1798, reden Franse gendarmen op inspectie naar Kapelhof. De 'adjoint-au-maire' J.-L. Coelmont had de gendarmen even opgehouden aan zijn molen nabij de Hoogbeek en de bedevaarders laten verwittigen dat er gevaar dreigde.

Nadat in 1800 de kerk haar deur mocht heropenen werd in 1801 de pastoor als 'desservant' of bedienaar bevestigd door de Luikse bisschop, Mgr. J.E. Zaepffel. Het aloude bevestigingsrecht van de abt van Averbode werd hem vanaf dat jaar ontzegd en kwam nog alleen toe aan de Luikse bisschop. Ook werd het gemeentebestuur, sedert

februari 1803, verplicht de kerk en de pastorie te helpen onderhouden en sommige benodigdheden voor de eredienst te bekostigen.

Op 10 dec. 1803 legde de in Nederland geboren pastoor Christophorus Stahl de eed van gehoorzaamheid af te St-Truiden, gekleed in toog en koorhemd. De pastoor moet daarna in conflict gekomen zijn met de overheid, want in april 1804 moest hij zich verantwoorden te Maastricht. Hij kreeg ook moeilijkheden met zijn koster. Pastoor Stahl overleed als 72-jarige te Brustem op 26 jan. 1807.

Vijf dagen later arriveerde de vroegere kapelaan Bartholomeus Schoonaerts als nieuwe pastoor van de parochie. Sinds 1805 was hij assistent geweest in Kortembos. Schoonaerts weigerde in zijn kerk te bidden voor keizer Napoleon omdat deze de paus van zijn staten had beroofd. In 1813 werd hij aangeklaagd en moest zich te Maastricht bij de prefect Jean-Baptiste Roggieri gaan verrechtvaardigen. Hij ondertekende een schriftelijke verklaring dat hij publiek zou bidden voor het keizerrijk en de keizer, zoals de wet het voorschreef. Hendrik Leemans werd de nieuwe koster.

De verplichte kerkelijke feestdagen werden tot vier herleid: Kerstmis, O.L.Heer-Hemelvaart, O.L.Vrouw-Hemelvaart en Allerheiligen.

- 01.-Stahl Christophorus.- °Roermond 17.02.1745-+Br.26.01.1807.
-z.v. Nicolaas Stahl en Catharina-Agnes Staems.
-ingekleed te Averbode 02.02.1764, 19 jaar oud. Priester
gewijd te Luik op 18.02.1769.
-kapelaan te Tessengerlo, Wezemaal en Weelde.
-pastoor te Brustem van 30.04.1795 tot 26.01.1807+.
- 02.-Schoonaerts Bartholomeus.- °Kussegem 12.05.1754-+Br.22.07.
1822, (68j).
-z.v. Franciscus Schoonaerts en Elisabeth Koekelbergh.
-ingekleed te Averbode op 25.06.1780, 26 jaar oud.
-priester gewijd te Luik op 21.12.1782.
-kapelaan te Brustem in nov. 1792; assistent te Kortembos
in 1805; pastoor 31.01.1807-22.07.1822+.
- 03.-Leemans Jacobus.- °Br.07.01.1746-+Vilvoorde 15.04.1806.
-z.v. Jan Leemans en Anna-Maria Motmans, +Br.30.11.1772.
Op 01.12.1773 hertrouwde deze te Ordingen met Maria Nijs.
-klz.v. Jacobus Leemans en Christina Daniëls.
-huwde op 30.01.1774 met Ida Schoofs, Br.°20.10.1743-+16.
11.1797, d.v. Henri,+1801, en Maria Martens (Bakkershof).
-vader van:
-Joannis, Br.1774; Maria-Catharina, Br.°1775-+1844, ongeh.;
-Hendrik, Br.°1778-+1845 (x 1808 Anna-Cath. Schoofs; Ida
Br.°1781; Joannis, Br.°1782; Maria-Ida, Br.°1785.
-koster, voorbidder in 1798.